

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

Pr. 85/15.03.18
CAI

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2.1881 din 22.03 2018
La nr. 85 din 15 martie 2018

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege privind modificarea anexei la Legea nr.668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Bogdan ZUMBREANU

Ex: C. Diacenco
Tel. 022-257-421

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA			
D.D.P. Nr. <u>686</u>			
<u>"23"</u>	<u>03</u>	<u>2018</u>	
Ora _____			

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/4878 din 22.03.2018

la proiectul de lege privind modificarea anexei la Legea nr.668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați din Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*

- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, „Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.". Mai mult ca atât, art.11 alin.(2²) al aceleași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie".

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova la data de 15.03.2018, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la 16.03.2018, respectiv nu a fost asigurat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor.

Astfel, în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative „Scopul și obiectivele proiectului constau în necesitatea construcției unei arene polivalente, în vederea dezvoltării infrastructurii sportive și culturale din Republica Moldova prin crearea unui obiectiv multifuncțional întru promovarea modului sănătos de viață".

Analizând normele elaborate s-a constatat că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde prevederilor proiectului nemijlocit.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele cetățenilor de a dispune de un complex (arenă polivalentă) destinat activităților și competițiilor sportive . Astfel, interesele promovate sunt conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de "nota informativă care include:

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul

social, economic și de altă natură al realizării lui;

c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."

Cu referire la datele prezentate în nota informativă anexată, menționăm că argumentele prezentate respectă rigorile stipulate la art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, autorul specificând necesitatea elaborării normelor, scopul propus, elementele noi și principalele prevederi ale proiectului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină "d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură".

Potrivit notei de argumentare „Implementarea cheltuielilor de față nu atrage cheltuieli financiare suplimentare". În acest sens, menționăm că realizarea scopului final statuat în notă, și anume: „necesitatea construcției unei arene polivalente" va impune cheltuieli financiare considerabile, reieșind din complexitatea construcției preconizate, iar acest fapt trebuie reflectat în nota informativă la capitolul „argumentarea economico-financiară".

Astfel, reiterăm necesitatea completării notei informative cu o analiză economico-financiară argumentată, care să includă costurile și sursele de acoperire a proiectului, în speță cele ce vizează planificarea și construcția arenei polivalente.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative "textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Astfel, conținutul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.19 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului stabilesc competențe pentru Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, care va fi entitatea publică centrală responsabilă de administrarea terenului menționat în proiect (69,2224 ha).

Totodată, se reglementează și activitatea Agenției Servicii Publice, de a efectua modificarea documentației cadastrale, în conformitate cu prevederile proiectului supus expertizei (art.III din proiect).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art.II potrivit proiectului

Terenul cu suprafața totală de 69,2224 ha exclus conform art.I din prezenta lege se transmite în administrarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării pentru construcția unei arene polivalente și trece în categoria de terenuri destinate construcțiilor.

Obiecții:

Se consideră oportun de a stabili expres în proiect, identificatorul unic al terenului cu suprafața de 69,2224 ha, ce urmează a fi transmis Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Stabilirea mărimii terenului agricol ce va fi exclus din gestionarea Instituției Publice „Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău” și transmis în administrarea Ministerului sus-citat, nu semnifică și identificarea/delimitarea exactă al acestuia.

În acest sens, Hotărârea Guvernului nr.781/2016 cu privire la reorganizarea Întreprinderii de Stat "Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău" și modificarea denumirii Instituției Publice "Colegiul Agricol din Țaul", stabilește expres la poziția 29 din anexa nr.3, numărul cadastral al terenului indicat în proiect:

29.Teren agricol,
mun.Chișinău, com.Stăuceni,
extravilan,
număr cadastral: 3153209003,
suprafața comună a imobilului ha: 69,2224.

Astfel, pentru a asigura o precizie asupra amplasării și delimitării exacte a terenului ce urmează a fi exclus din categoria destinația agricolă și transferat teren destinat construcției, considerăm necesar indicarea

numărului cadastral al acestuia în textul proiectului nemijlocit. Prin urmare, indicarea numărului cadastral al terenului va garanta executarea justă a tuturor acțiunilor ulterioare, ce vizează construcția complexului sportiv (precum: planificarea construcției în limitele hotarelor terenului etc.).

Recomandări:

A se completa după sintagma „cu suprafața totală de 69,2224 ha” cu sintagma „număr cadastral: 3153209003” la Art.II potrivit proiectului.

Factori de risc:

- Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care se referă prevederea
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - utilizare neconformă a fondurilor și/sau a patrimoniului

IV. Concluzia expertizei

Proiectul este o inițiativă legislativă, al cărui scop constă în transmiterea unui teren pentru construcția arenei polivalente, în vederea dezvoltării infrastructurii sportive și culturale din Republica Moldova.

Autorul nu a respectat pe deplin, cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional.

Prevederile proiectului corespund cu scopul declarat de către autor în nota de argumentare și acesta este în conformitate cu interesul public. Însă, recomandăm autorului completarea notei informative cu date suplimentare, la capitolul „fundamentarea economico-financiară”, privind disponibilitatea financiară pentru realizarea scopului propus de proiect. De asemenea, proiectul necesită a fi completat cu prevederi ce stabilesc numărul cadastral al terenului cu suprafața de 69,2224 ha.

Prin urmare, recomandăm revizuirea normelor din proiectul prin prisma recomandărilor înaintate în prezentul raport de expertiză anticorupție.

22.03.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina DIACENCO, Inspector principal

